

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

Zespół Oświatowy w Grygowie

Rok szkolny 2021/2022

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

WSTĘP

Wybór zawodu nie jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj, poziom wykształcenia, wpływ środowiska.

WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami ma charakter działań planowych.

ZAŁOŻENIA

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń.
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej.
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy.
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej.
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika.
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej) („*Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej*”, ORE, Warszawa 2017) 3

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „Szkolny doradca zawodowy”, KOWEZiU 2003).

CELE OGÓLNE

realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej w Grygowie

Celem preorientacji zawodowej jest zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów (uzdolnień, zainteresowań), zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Absolwent Szkoły Podstawowej w Grygowie dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami.

- Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej;
- Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia;
- Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych;
- Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości;
- Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy;
- Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie;
- Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowane odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1.Poznanie siebie (samopoznanie) - treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Moje mocne i słabe strony
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe
- Umiejętność komunikacji
- Radzenie sobie ze stresem
- Zasoby (kompetencje, zdolności)
- Wartości
- Stan zdrowia
- Predyspozycje i preferencje zawodowe

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- ✓ potrafi określić swoje mocne i słabe strony
- ✓ potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe
- ✓ potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe
- ✓ zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają
- ✓ aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- ✓ zna wartość pracy

2.Rynek pracy i świat zawodów

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- ✓ Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka
- ✓ Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe
- ✓ Charakterystyka rynku pracy
- ✓ Kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- ✓ Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- ✓ Autoprezentacja
- ✓ Drogi dojścia do zawodu

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- ✓ wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy
- ✓ zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów
- ✓ wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- ✓ zna drogi zdobywania wybranych zawodów;
- ✓ uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- ✓ porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- ✓ potrafi dokonać autoprezentacji
- ✓ zna kompetencje kluczowe

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- ✓ Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się;
- ✓ Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- ✓ analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
- ✓ analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów
- ✓ charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce
- ✓ określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej.

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- ✓ Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej
- ✓ Czynniki planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- ✓ Tworzenie Indywidualnych Planów Działania
- ✓ Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego
- ✓ Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonajyciowego poradnictwa kariery

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- ✓ zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno - zawodowej

- ✓ potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD
- ✓ rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego
- ✓ realizuje marzenia
- ✓ podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej

ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej w Grygowie i ich rodzice oraz nauczyciele.

Program będzie realizowany sukcesywnie :

- ✓ w oddziałach przedszkolnych w formie preorientacji zawodowej:
(pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, gry i zabawy zawodoznawcze, czytanie literatury, spektakle, konkursy)
- ✓ w klasach I- III w formie preorientacji zawodowej – (wycieczki , konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów, warsztaty zawodoznawcze – realizowane przez doradców zawodowych z poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz lekcje z nauczycielami);
- ✓ w klasach IV -VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych, konkursów.
- ✓ Program przewiduje też pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne, prelekcje).

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły-odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznym.

Doradca zawodowy – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, gromadzenie literatury, współpraca ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel bibliotekarz- gromadzenie aktualnych publikacji, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego.

Nauczyciel informatyki – programy komputerowe z doradztwa zawodowego.

Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów-korelacja międzyprzedmiotowa, (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej ,treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej.

Zadania nauczycieli

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- ✓ rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- ✓ systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- ✓ realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej
- ✓ przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).

Zadania instytucji współpracujących w ramach realizacji doradztwa zawodowego

Aktywna współpraca z:

Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Węgrowie: diagnoza uzdolnień poznawczych i predyspozycji zawodowych; konsultacje indywidualne na terenie szkoły i poradni dla uczniów i rodziców; prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego.

Urzędem Gminy w Stoczku: organizowanie warsztatów i szkoleń dla młodzieży; udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy.

METODY I FORMY PRACY

Metody pracy z uczniów:

- ✓ Zajęcia warsztatowe
- ✓ Analiza przypadku,
- ✓ Rozmowy doradcze
- ✓ Metody testowe
- ✓ Burza mózgów
- ✓ Mini wykład
- ✓ Plakat
- ✓ Skojarzenia
- ✓ Wycieczki zawodoznawcze
- ✓ Konkursy plastyczne dotyczące planowania kariery
- ✓ Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych , przedstawicielami różnych zawodów,
- ✓ Udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- ✓ Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów , kariera zawodowa
- ✓ Pogadanki, prelekcje, konkursy
- ✓ Gry i zabawy

Formy adresowane do rodziców:

- ✓ Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki , prelekcje
- ✓ Indywidualne rozmowy z pedagogiem, doradcą zawodowym , psychologiem, wychowawcą;
- ✓ Informowanie o uzdolnieniach i predyspozycjach dziecka;
- ✓ Ukierunkowywanie rozwoju.

ZASOBY PRACY

- Filmy o zawodach
- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień
- Filmy instruktażowe
- Prezentacje multimedialne.
- Zasoby internetowe

EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń

- Uczeń umie współpracować w grupie
- Potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery
- Zna swoje predyspozycje zawodowe
- Potrafi rozwijać zainteresowania
- Zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań
- Zna zawody, wartość pracy
- Zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności
- Zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu

- Potrafi współpracować w grupie jest przygotowany do roli pracownika
- Potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe
- Rozumie konieczność ustawicznego kształcenia
- Rozwija kompetencje kluczowe

Szkoła

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego
- Trafne wybory edukacyjne uczniów

EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

- Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami
- Pogadanki
- Informacje –burza mózgów
- Analiza wytworów prac

Rozmowy powinny dotyczyć tego , czy WSDZ:

- Uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli
- Rozwija ich wiedzę i umiejętności
- Kształtuje postawy i zachowania
- Buduje kompetencje osobiste i społeczne
- Angażuje wszystkich pracowników szkoły
- Angażuje instytucje zewnętrzne , rodziców.
- Analiza prowadzonej dokumentacji uczniów korzystających z porad i informacji zawodowych.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 - Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych

Załącznik nr 2 - Program orientacji zawodowej dla klas I-III

Załącznik nr 3 - Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI

Załącznik nr 4 - Program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziału przedszkolnego w Zespole Oświatowym w Grygowie

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu preorientacji zawodowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I –III i klasy IV -VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Cel główny

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

1. określa, co lubi robić;
2. podaje przykłady różnych zainteresowań;
3. określa, co robi dobrze;
4. podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych
5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
3. opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;
4. wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
5. wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
6. podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

1. nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
2. nazywa czynności, których lubi się uczyć

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Dziecko:

1. opowiada, kim chciałoby zostać;
2. na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
3. podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy do uczniów:

- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Metoda projektu
- Pogadanki
- Gry i zabawy
- Konkursy plastyczne
- Filmy
- Spotkania z rodzicami reprezentującymi różne zawody

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do dzieci dotyczące atrakcyjności zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej.

Załącznik nr 2

Program orientacji zawodowej dla klas I-III Szkoły Podstawowej w Grygowie

Cel główny

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
2. prezentuje swoje zainteresowania na forum;
3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
3. opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje
5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
6. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
- Nauczyciele świetlicy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesno- szkolnej w ramach realizacji podstawy programowej
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami
- w ramach wycieczek zawodoznawczych.

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Uczniowie wiedzą ,że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- Proaktywna postawa uczniów wobec pracy

Ewaluacja działań

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z orientacją zawodową poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań
- pytania ewaluacyjne do uczestników zajęć
- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć)
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- portfolio zawierające efekty pracy uczestników zajęć;

Tematy zajęć:

- Praca- dlaczego ludzie pracują ?
- Kim chcę być w przyszłości ?
- Moje ulubione zabawki
- Poznajemy zawody
- Zawody w moim otoczeniu
- Co lubię robić – moje zainteresowania?
- Co potrafią sprawne ręce?
- Jak spędzam czas wolny?

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI Szkoły Podstawowej w Grygowie

Cel ogólny

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- 1 określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 3 . podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
4. prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
2. opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;
3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
4. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1.wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczyciela bibliotekarza

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy,
- Wycieczki- firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności

- Wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu.
- Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści);
- autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć)
- analizę wytworów pracy uczniów,
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców. pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści

Tematy zajęć:

- Poznajemy zainteresowania
- Zdolności i umiejętności
- Praca i znaczenie w życiu człowieka
- Różne sposoby zdobywania wiedzy
- Planowanie drogi edukacyjnej
- Mój wymarzony zawód
- Znam mocne i słabe strony
- Świat zawodów
- Motywacja
- Praca w zespole
- Hierarchia potrzeb
- Zawody na rynku pracy
- Umiejętności komunikacyjne

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII ORAZ VIII SZKÓŁY PODSTAWOWEJ w GRYGROWIE

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH WSDZ NA ROK SZKOLNY 2021/2022:

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VII, VIII.	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradcą zawodowym i w ramach godzin z wychowawcą.	Wychowawcy klas, doradca zawodowy	X-XI 2021 r.

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć.	Wychowawcy klas, doradca zawodowy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgrowie	XI-VI 2021/2022

Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.

MODUŁ : POZNANIE SIEBIE

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	<p>Tematyka zajęć w klasach VII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co lubię robić w wolnym czasie? 2. Wszyscy jesteśmy zdolni. Test inteligencji wielorakich. 3. Praca w grupie przykład kompetencji kluczowej. 4. Moje umiejętności. 5. Umiejętności a zawód. 6. Cechy charakteru a zawód. 7. Planowanie wyboru ścieżki edukacyjno- zawodowej. 8. System wsparcia w wyborze szkoły i zawodu. 9. Mój świadomy wybór. 10. Zmiany na rynku pracy- zawody przyszłości. 	Doradca zawodowy	2021/2022

	<p style="text-align: center;">Tematyka zajęć w klasach VIII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności analizy własnej pracy. 2. Przepis na sukces zawodowy. 3. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno- zawodową? 4. Zawody w moim najbliższym otoczeniu. 5. Od elektryka do kierownika- ścieżka rozwoju. 6. Kompetencje na rynku pracy. 7. Zmiany na rynku pracy- zawody przyszłości. 8. System rekrutacji do szkół. 9. Harmonogram rekrutacji. 10. Jak złożyć podanie do szkoły ponadpodstawowej. 	Doradca zawodowy	2021/2022
MODUŁ: WIEDZA O ZAWODACH I RYNKU PRACY			
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.	1. Zapraszania rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów; 3. Organizacja dnia „Zawodoznawczego i Pasji”.	Wychowawcy klas Doradca zawodowy, wychowawcy klas	X - VI 2021/2022 II 2021
Wprowadzenie pojęcia „praca”, „zawód”, „rynek pracy”. Informacje dot. podstawowych grup zawodowych	1. Podczas zajęć przedmiotowych, udostępnianie informacji o zawodach charakterystycznych dla danego przedmiotu. 2. Wycieczka do zakładu pracy/firmy. 3. Zajęcia warsztatowe w klasach VII i VIII prowadzone przez pracownika P P-P	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów. Wychowawcy klas, oddziałów przedszkolnych Pracownik P P-P w Węgrowie	XI - VI 2021/ 2022 2021/2022 I 2021/2022

MODUŁ: PLANOWANIE PRZYSZŁOŚCI ZAWODOWEJ				
Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji	
Wprowadzenie pojęcia system edukacji i informacji dot. szkół ponadpodstawowych w regionie.	1.Konsultacje z rodzicami. 2.Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych: <i>„Co wiem o szkołach ponadpodstawowych w swoim regionie”</i> . 3.Udostępnianie informatora na tablicy doradztwa i stronie internetowej szkoły.	Wychowawcy klas, doradca zawodowy, pracownicy szkół ponadpodstawowych	X-VI 2021/2022	
Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje	Grupy wsparcia nauczycieli, dzielenie się doświadczeniem.	doradca zawodowy, wychowawcy klas	IX-VI 2021/2022 Wg potrzeb

Program doradztwa zawodowego został zatwierdzony przez Dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej- uchwała nr 2/16/09/2022 na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 1 października 2021r.